

LOSY POLICJANTÓW W CZASIE II WOJNY ŚWIATOWEJ

THE FATE OF POLICE OFFICERS
DURING WORLD WAR II

MW
Muzeum II Wojny Światowej

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

POLICJA W ODRODZONEJ RZECZYPOSPOLITEJ

THE POLICE IN THE REBORN POLISH REPUBLIC

W KILKA MIESIĘCY PO ODZYSKANIU PRZEZ POLSKĘ NIEPODLEGŁOŚCI W LIPCU 1919 R. SEJM PRZYJĄŁ USTAWĘ O POLICJI PAŃSTWOWEJ. NAJWAŻNIEJSZYM ZADANIEM NOWO POWOŁANEJ INSTYTUCJI MIAŁA BYĆ OCHRONA BEZPIECZEŃSTWA, SPOKOJU I PORZĄDKU PUBLICZNEGO NA TERENIE CAŁEGO KRAJU. W WYNIKU REORGANIZACJI PRZEPROWADZONEJ W 1928 R. POLICJI DODANO ZADANIA ZWIĄZANE Z OBRONĄ PAŃSTWA I WSPÓLDZIAŁANIEM Z INSTYTUCJAMI WOJSKOWYMI.

PRZEZ CAŁY OKRES MIĘDZYWOJENNY ROZWIJANO STRUKTURY I DOSKONALONO METODY PRACY POLICJI. UTWORZONO SŁUŻBĘ ŚLEDCZĄ, WYSPECJALIZOWANY PION ZAJMUJĄCY SIĘ ZWALCZANIEM PRZESTĘPCZOŚCI KRYMINALNEJ I POLITYCZNEJ. W POŁOWIE LAT DWUDZIESTYCH POWOŁANO POLICJĘ KOBIECĄ, KTÓRA W KRÓTKIM CZASIE STAŁA SIĘ WZOREM DLA ORGANIZACJI POLICJANTEK ZE STANÓW ZJEDNOCZONYCH I DANII. OD FUNKCJONARIUSZY POLICJI OCZEKIWANO SPROSTANIA WYSOKIM WYMAGANIOM MORALNYM I ETYCZNYM ORAZ NIENAGANNEGO PROWADZENIA SIĘ NA SŁUŻBIE I W ŻYCIU PRYWATNYM.

IN JULY 1919, A FEW MONTHS AFTER POLAND HAD REGAINED HER INDEPENDENCE, THE POLISH SEJM (PARLIAMENT) ADOPTED THE STATE POLICE ACT. THE MOST IMPORTANT TASK OF THE NEWLY FORMED ORGANISATION WAS TO ENFORCE SECURITY, PEACE AND PUBLIC ORDER THROUGHOUT THE COUNTRY. FOLLOWING A REORGANISATION IN 1928, THE POLICE ASSUMED ADDITIONAL TASKS CONCERNING DEFENCE OF THE STATE AND COLLABORATION WITH THE MILITARY.

THROUGHOUT THE INTERWAR PERIOD, POLICE STRUCTURES AND WORK METHODS WERE PERFECTED. FORMED WAS AN INVESTIGATIVE SERVICE WHOSE SPECIALISED DEPARTMENT COMBATED CRIMINAL AND POLITICAL FELONIES. IN THE MID-1920S A WOMEN'S POLICE FORCE WAS CREATED, WHICH SOON BECAME A MODEL FOR FEMALE POLICE ORGANISATIONS IN THE USA AND DENMARK. POLISH POLICE OFFICERS WERE EXPECTED TO MEET HIGH MORAL AND ETHICAL STANDARDS AS WELL AS IMPECCABLE CONDUCT BOTH DURING SERVICE AND IN PRIVATE LIFE.

POLICJANT Z PSEM PODCZAS ZBIÓRKI PIENIĘDZY W RAMACH AKCJI „GWIAZDKA DLA DZIECI BEZROBOTNYCH”. KATOWICE, 1935–1938 (NAC)

POLICEMAN WITH DOG DURING THE COLLECTION OF MONEY IN A 'CHRISTMAS FOR THE CHILDREN OF THE UNEMPLOYED CAMPAIGN'. KATOWICE, 1935–1938 (NAC)

POLICJANT PRZEPROWADZAJĄCY DZIECI PRZEZ ULICĘ W POBLIŻU MOSTU KIERBEDZIA. WARSZAWA, LIPIEŃ 1925 R. (NAC)

A POLICEMAN ESCORTING CHILDREN ACROSS THE ROAD NEAR KIERBEDŹ BRIDGE. WARSAW, JULY 1925 (NAC)

CZAPKA POLICJI PAŃSTWOWEJ – STARSZEGO POSTERUNKOWEGO (MIIWŚ)

SENIOR OFFICER'S STATE POLICE CAP (MIIWŚ)

POLICJANTKA Z IZBY ZATRZYMAŃ Z DZIECKIEM NA RĘKU. SIERPIEŃ 1939 R. (NAC)

POLICE WOMAN IN A DETENTION CENTRE HOLDING A CHILD BY THE HAND, AUGUST 1939 (NAC)

POLICJANCI ŚCIGAJĄCY PRZESTĘPCÓW KRYMINALNYCH. FUNKCJONARIUSZE PRZECHODZĄ PRZEZ JAR W DRODZE DO WSI GRZEGORZÓWKA, GDZIE UKRYWA SIĘ BANDA WŁADYSŁAWA MACZUGI. 1934 R. (NAC)

POLICE OFFICERS IN PURSUIT OF CRIMINALS. PASSING THROUGH A RAVINE ON THE WAY TO GRZEGORZÓWKA VILLAGE, WHERE THE WŁADYSŁAW MACZUGA GANG IS HIDING. 1934 (NAC)

W PRZEDEDNIU WOJNY

ON THE EVE OF THE WAR

W OBLICZU NIEBEZPIECZEŃSTWA ZBLIŻAJĄCEJ SIĘ WOJNY POLICJA PAŃSTWOWA ZOSTAŁA OBJĘTA PRZYGOTOWANIAM I DO OBRONY KRAJU. PRZYPADŁY JEJ PRZED WSKAZANIE ZADANIA ZWIĄZANE Z MOBILIZACJĄ, OBRONĄ CYWILNĄ I WALKĄ Z DYWERSJĄ. WYDANO WIELE ROZPORZĄDZEŃ REGULUJĄCYCH ZACHOWANIE SIĘ POLICJANTÓW W OBLICZU SPÓDZIEWANYCH AKCJI DYWERSYJNO-SABOTAŻOWYCH ORAZ PRZEPROWADZONO SZKOLENIA PRAKTYCZNE Z ZAKRESU OBRONY CYWILNEJ. DZIAŁANIA POLICJI W OSTATNICH MIESIĄCACH PRZED WYBUCHEM WOJNY PRZYCZYNIŁY SIĘ DO DEKONSPIRACJI I ARESZTOWANIA WIELU CZŁONKÓW NIEMIECKICH ORGANIZACJI DYWERSYJNYCH DZIAŁAJĄCYCH NA TERENIE POLSKI.

IN FACE OF IMMINENT WAR, THE STATE POLICE UNDERTOOK PREPARATIONS TO PROTECT THE COUNTRY. THESE PRIMARILY CONCERNED MOBILISATION, CIVILIAN DEFENCE AND COMBATING SUBVERSION. ISSUED WERE MANY REGULATIONS ON HOW POLICE OFFICERS WERE TO RESPOND TO SUBVERSION AND SABOTAGE, AND HOW TO ORGANISE PRACTICAL CIVILIAN DEFENCE TRAINING. IN THE MONTHS IMMEDIATELY PRECEDING THE OUTBREAK OF WAR, THE STATE POLICE HELPED UNCOVER AND ARREST MANY GERMAN FIFTH COLUMNISTS.

KOMENDANT GŁÓWNY POLICJI PAŃSTWOWEJ JÓZEF KORDIAN ZAMORSKI (NA PIERWSZYM PLANIE PO PRAWEJ STRONIE) PODCZAS WIZYTY SZEFA SZTABU ARMII BRITYJSKIEJ GEN. EDMUNDA IRONSIDE W POLSCE. LIPIEC 1939 R. (NAC)

CHIEF OF THE POLISH STATE POLICE JÓZEF KORDIAN ZAMORSKI (IN THE FOREGROUND ON THE RIGHT) DURING A VISIT TO POLAND OF THE BRITISH ARMY CHIEF OF STAFF. JULY 1939 (NAC)

PATROL POLICJI KOBIECEJ NA ULICACH STOLICY W OSTATNICH DNIACH PRZED WOJNĄ. WARSZAWA, SIERPIEŃ 1939 R. (NAC)

A FEMALE POLICE PATROL ON THE STREETS OF THE CAPITAL IN THE LAST DAYS BEFORE THE WAR. WARSAW, AUGUST 1939 (NAC)

POGRZEB POSTERUNKOWEGO POLICJI WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO WIKTORA SZWAGŁA ZAMORDOWANEGO PRZEZ DYWERSANTA NIEMIECKIEGO NA PRZEJŚCIU GRANICZNYM SZARLEJ. SIERPIEŃ 1939 R. (NAC)

FUNERAL OF SILESIA VOIVODESHIP POLICE OFFICER WIKTOR SZWAGEL, WHO HAD BEEN MURDERED BY A GERMAN FIFTH COLUMNIST AT THE SZARLEJ BORDER CROSSING. AUGUST 1939 (NAC)

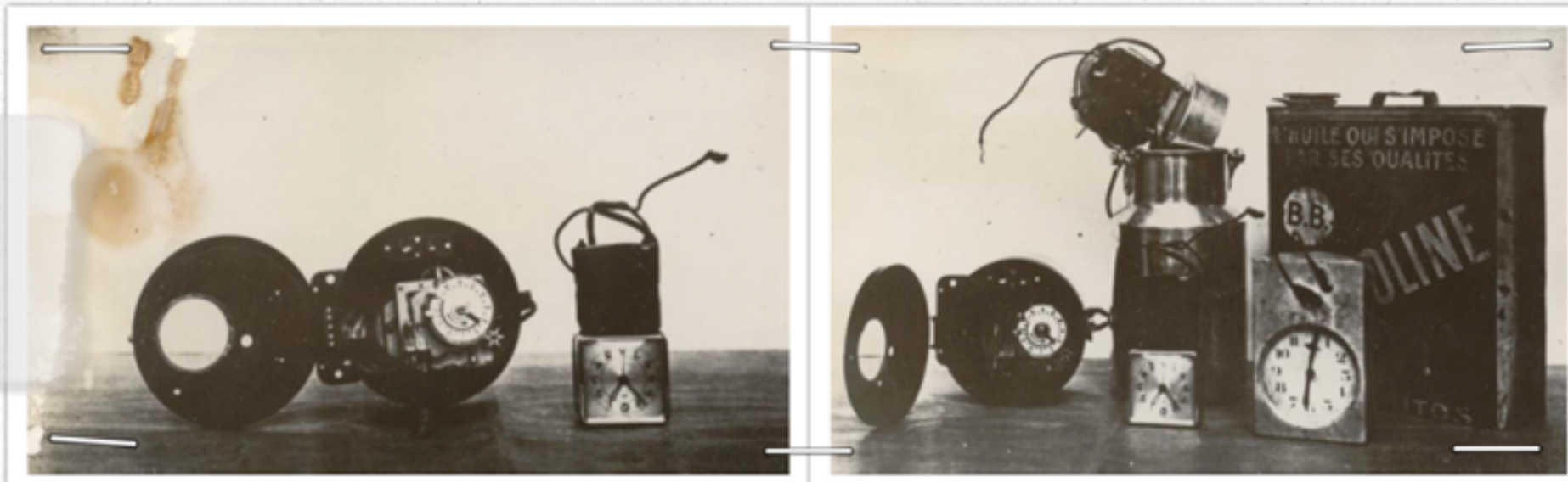

POLICJANT W MASCE PRZECIWGAZOWEJ STOJĄCY OBOK MĘŻCZYZNY RANNEGO PODCZAS ĆWICZEŃ Z OBRONY PRZECIWOLOTNICZO-GAZOWEJ NA MOŚCIE KIERBEDZIA. WARSZAWA, MARZEC 1939 R. (NAC)

POLICEMAN WEARING A GAS MASK. STANDING NEXT TO AN INJURED MAN DURING ANTI-AIRCRAFT AND GAS ATTACK TRAINING ON KIERBEDŹ BRIDGE. WARSAW, MARCH 1939 (NAC)

FOTOGRAFIE BOMB NIEMIECKICH DYWERSANTÓW UJAWNIONE PRZEZ POLICJĘ NA TERENIE POLSKI I FRANCJI. 1939 R. (AP W POZNAŃU)

PHOTOGRAPHS GERMAN FIFTH COLUMNIST BOMBS FOUND BY THE POLICE IN POLAND AND FRANCE. 1939 (AP POZNAŃ)

W OBRONIE NAPADNIĘTEGO KRAJU

IN DEFENCE OF THE
INVADED COUNTRY

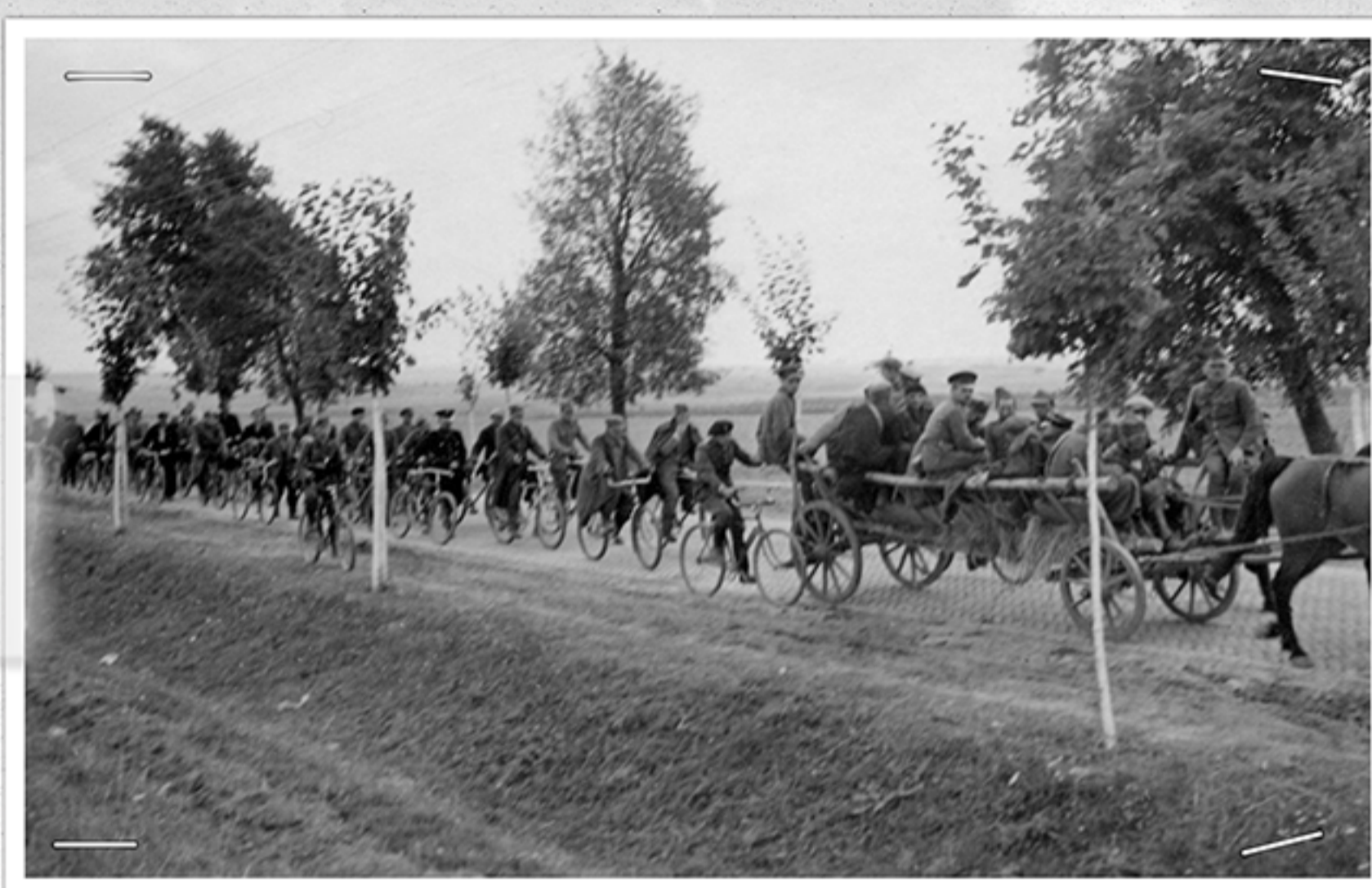
PO NIEMIECKIM ATAKU NA POLSKĘ WIĘKSZOŚĆ FORMACJI POLICJI PAŃSTWOWEJ Z OKRĘGÓW ZACHODNICH I POŁUDNIOWYCH EWAKUOWANO NA WSCHÓD. JEDYNIĘ CZĘŚĆ POLICJANTÓW Z POWIATÓW PÓŁNOCNYCH WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO, KTÓRYM BŁYSKAWICZNA OFENSywa NIEMIECKA ODCIĘŁA MOŻLIWOŚĆ EWAKUACJI, POZOSTAŁA W MIEJSCU STACJONOWANIA. ZOSTALI ONI PODPORZĄDKOWANI DOWÓDZTWU LĄDOWEJ OBRONY WYBRZEŻA I PEŁNILI FUNKCJĘ ŻANDARMERII WOJSKOWEJ. TAKŻE POLICJA Z OKRĘGU WARSZAWSKIEGO NIE EWAKUOWAŁA SIĘ NA WSCHÓD I POZOSTAJĄC NA MIEJSCU, DOŁĄCZYŁA DO BOHATERSKIEJ OBRONY STOLICY. PO 17 WRZEŚNIA 1939 R. WIĘKSZOŚĆ POLICJANTÓW ZNAJDUJĄCYCH SIĘ WE WSCHODNIEJ POLSCE, WBREW ROZKAZOWI NACZELNEGO WODZA, PODJĘŁA PRÓBĘ OPORU I WALKI PRZECIWKO WKRA CZAJĄCYM SOWIETOM. WZIĘLI UDZIAŁ W OBRONIE GRODNA I UNIESZKODLIWILI WIELE PRÓB DYWERSJI ZE STRONY WEWNĘTRZNYCH WROGÓW PAŃSTWA POLSKIEGO ORAZ LWOWA, CHRONIĄC ŁAD I PORZĄDEK W OBLEGANYM MIEŚCIE.

AFTER THE GERMAN ATTACK ON POLAND, MOST OF THE STATE POLICE UNITS IN WESTERN AND SOUTHERN DISTRICTS WERE EVACUATED TO THE EAST. ONLY SOME OF THE POLICE IN THE POMERANIAN VOIVODESHIP, CUT OFF BY THE RAPID GERMAN OFFENSIVE, WERE FORCED TO STAY PUT. THEY WERE THEREFORE PUT UNDER THE COMMAND OF THE COASTAL LAND DEFENCE AND SERVED AS A MILITARY POLICE FORCE. LIKewise THE WARSAW DISTRICT POLICE WERE NOT EVACUATED TO THE EAST AND INSTEAD PARTICIPATED IN THE HEROIC DEFENCE OF THE CAPITAL.

AFTER 17TH SEPTEMBER 1939, MOST OF THE POLICE WHO WERE NOW IN EASTERN POLAND, CONTRARY TO THE COMMANDER-IN-CHIEF'S ORDERS, UNDERTOOK TO RESIST AND COMBAT INVADING SOVIET FORCES. THEY TOOK PART IN THE DEFENCE OF GRODNO, NEUTRALISED MANY ENEMY SUBVERSION ATTEMPTS, AND MAINTAINED LAW AND ORDER IN THE BESIEGED CITY OF LWÓW.

KOLUMNA POLICJANTÓW PODCZAS EWAKUACJI NA ROWERACH POD LUBLINEM. WRZESIEŃ 1939 R. (ZBIORY JACKA WALASZCZYKA, PORTAL POLICJAPANSTWOWA.PL)

EVACUATION COLUMN OF POLICEMEN ON BICYCLES NEAR LUBLIN. SEPTEMBER 1939 (COLLECTION OF JACEK WALASZCZYK, WWW.POLICJAPANSTWOWA.PL)

FUNKCJONARIUSZE POLICJI PAŃSTWOWEJ Z POW. LIMANOWSKIEGO NA SZOSIE W OKOLICY POMIĘDZY TARNAWATKĄ A SUCHOWOLĄ. 20-27 WRZEŚNIA 1939 R. (ZBIORY KRZYSZTOFA MUSIELAKA)

STATE POLICE FUNCTIONARIES IN THE LIMANOWSKI DISTRICT ON THE ROAD BETWEEN TARNAWATKA AND SUCHOWOLA. 20TH-27TH SEPTEMBER 1939 (COLLECTION OF KRZYSZTOF MUSIELAK)

POLICJANCI POMAGAJĄ LUDNOŚCI CYWILNEJ PODCZAS NALOTÓW NA WARSZAWĘ. WRZESIEŃ 1939 R. (INSTYTUT POLSKI I MUZEUM IM. GEN. SIKORSKIEGO W LONDYNIE/OŚRODEK KARTA)

POLICEMEN HELPING THE CIVILIAN POPULATION DURING AN AIR RAID ON WARSAW. SEPTEMBER 1939 (POLISH INSTITUTE AND SIKORSKI MUSEUM/KARTA CENTER FOUNDATION)

WOZY TABOROWE GŁÓWNEJ KOMENDY POLICJI WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO W TRAKCIE ODWROTU Z GÓRNEGO ŚLĄSKA NA RYNKU W ZWOLENIU. WRZESIEŃ 1939 R. (KOLEKCJA OGÓLNOPOLSKIEGO STOWARZYSZENIA RODZINA POLICYJNA 1939 R.)

SILESIA VOIVODESHIP POLICE HEADQUARTERS SUPPLY TRAIN IN ZWOLEŃ MARKET SQUARE DURING AN EVACUATION FROM UPPER SILESIA. SEPTEMBER 1939 (COLLECTION OF POLISH POLICE FAMILY 1939 ASSOCIATION)

W WALCE Z DYWERSANTAMI

COMBATING FIFTH COLUMNISTS

PIERWSZE DNI WRZEŚNIA POKAZAŁY, ŻE GRUPY DYWERSANTÓW PODEJMUJĄCE NA TYŁACH POLSKIEGO WOJSKA RÓŻNEGO RODZAJU DZIAŁANIA, KTÓRYCH CELEM BYŁO OBNIŻENIE MORALE WALCZĄCEJ ARMII I WYWOŁANIE PANIKI WŚRÓD LUDNOŚCI CYWILNEJ, BYŁY BARDZO LICZNE. W TEJ SYTUACJI NACZELNY WÓDZ MARSZ. EDWARD RYDZ-ŚMIGŁY W ROZKAZIE Z 9 WRZEŚNIA 1939 R. ZOBOWIĄZAŁ GŁÓWNEGO KOMISARZA CYWILNEGO I WSZYSTKICH PODLEGLYCH MU WOJEWODÓW DO „PRZEWCYFIĘZENIA PANIKI, KTÓRĄ SZERZY LUDNOŚĆ CYWILNA”. POLECIEŁ STWORZENIE Z WYCOFUJĄCYCH SIĘ JEDNOSTEK POLICJI PAŃSTWOWEJ „SŁUŻBY BEZPIECZEŃSTWA PRZYFRONTOWEGO”, ABY „WZMOCNIĆ BEZPIECZEŃSTWO, OCHRONĘ I DYSCYPLINĘ”, ORAZ NAKAZAŁ „NIE COFAĆ SIĘ PRZED SUROWYMI ŚRODKAMI I ZASTOSOWANIEM SĄDÓW DORAŻNYCH NA SIEJĄCYCH ZAMĘT”.

NA OBSZARZE NIEOBJĘTYM JESZCZE DZIAŁANAMI WOJENNYMI ZA REALIZACJĘ TEGO ROZKAZU ODPOWIADAŁ MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH I PODLEGLI MU FUNKCJONARIUSZE POLICJI PAŃSTWOWEJ.

THE FIRST DAYS OF SEPTEMBER REVEALED MANY FIFTH COLUMN ACTIONS BEHIND POLISH LINES UNDERTAKEN TO LOWER POLISH MILITARY MORALE AND STIR UP PANIC AMONG THE CIVILIAN POPULATION. IN RESPONSE, ON 9TH SEPTEMBER, THE COMMANDER-IN-CHIEF MARSHAL EDWARD RYDZ-ŚMIGŁY ORDERED THE CHIEF CIVIL COMMISSIONER AND ALL THE VOIVODES (PROVINCIAL GOVERNORS) UNDER HIM TO 'OVERCOME THE PANIC THAT IS SPREADING AMONG THE CIVILIAN POPULATION'. HE RECOMMENDED TO CREATE OUT OF RETREATING STATE POLICE UNITS A 'NEAR-FRONT-LINE SECURITY SERVICE', TO 'STRENGTHEN DEFENCE, SECURITY AND DISCIPLINE' AND 'NOT TO BACK AWAY FROM PUNISHING WITH HARSH MEASURES AND SWIFT JUSTICE THOSE WHO SOW CONFUSION'.

THIS ORDER WAS UNDERTAKEN BY THE MINISTER OF THE INTERIOR, WHO WAS IN STILL UNINVADED TERRITORY, AND THE STATE POLICE FUNCTIONARIES UNDER HIS COMMAND.

FUNKCJONARIUSZ POLICJI PAŃSTWOWEJ OBOK WRAKU ZESTRZELONEGO SAMOLOTU. WRZEŚNIĘ 1939 R. (ZBIORY KRZYSZTOFA MUSIELAKA)

OFFICER OF THE STATE POLICE NEXT TO THE WRECK OF A SHOT DOWN AEROPLANE. SEPTEMBER 1939 (COLLECTION OF KRZYSZTOF MUSIELAK)

OBWIESZCZENIE INFORMUJĄCE O WYROKACH NA DEZERTERACH I DYWERSANTACH WYDANYCH PRZEZ SĄD POŁOWY M.ST. WARSZAWY. 13 WRZEŚNIA 1939 R.

ANNOUNCEMENT ON THE SENTENCING OF DESERTERS AND SABOTEURS BY A MILITARY COURT AT THE CAPITAL CITY OF WARSAW, 13TH SEPTEMBER 1939

POLICJANT KONTROLUJĄCY SAMOCHÓD JULIENA BRYANA, AMERYKAŃSKIEGO DOKUMENTALISTY I FOTOGRAFIKA, PRZEBYWAJĄCEGO W OBLĘŻONEJ WARSZAWIE MIĘDZY 7 A 21 WRZEŚNIA 1939 R. OBCOKRAJOWIEC Z KAMERĄ WZBUDZAŁ PODEJRZENIE, PONIEWAŻ LUDNOŚĆ STOLICY OBAWIAŁA SIĘ NIEMIECKICH SZPIEGÓW I DYWERSANTÓW (USHMM)

POLICEMAN INSPECTING THE CAR OF JULIEN BRYAN, AMERICAN DOCUMENTARIAN AND PHOTOGRAPHER, STAYING IN BESIEGED WARSAW FROM 7TH AND 21ST SEPTEMBER 1939. A FOREIGNER WITH A FILM CAMERA AROUSED SUSPICION, BECAUSE THE PUBLIC WERE WARY OF GERMAN SPIES AND FIFTH COLUMNISTS (USHMM)

GWIZDEK POLICJANTA (MIIWS/MARZENA BAKOWSKA)

POLICE WHISTLE (MIIWS/MARZENA BAKOWSKA)

ŻOŁNIERZ WEHRMACHTU Z „TROFEUM WOJENNYM” NA GŁOWIE – CZAPKĄ SŁUŻBOWĄ POSTERUNKOWEGO POLICJI WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO. BIELSKO, 3 WRZEŚNIA 1939 R. (KOLEKCJA GRZEGORZA GRZEŚKOWIAKA)

WEHRMACHT SOLDIER WITH A 'WAR TROPHY': THE CAP OF A SILESIAN VOIVODESHIP POLICE OFFICER. BIELSKO, 3RD SEPTEMBER 1939 (COLLECTION OF GRZEGORZ GRZEŚKOWIAK)

W OBLICZU KLĘSKI

IN FACE OF DEFEAT

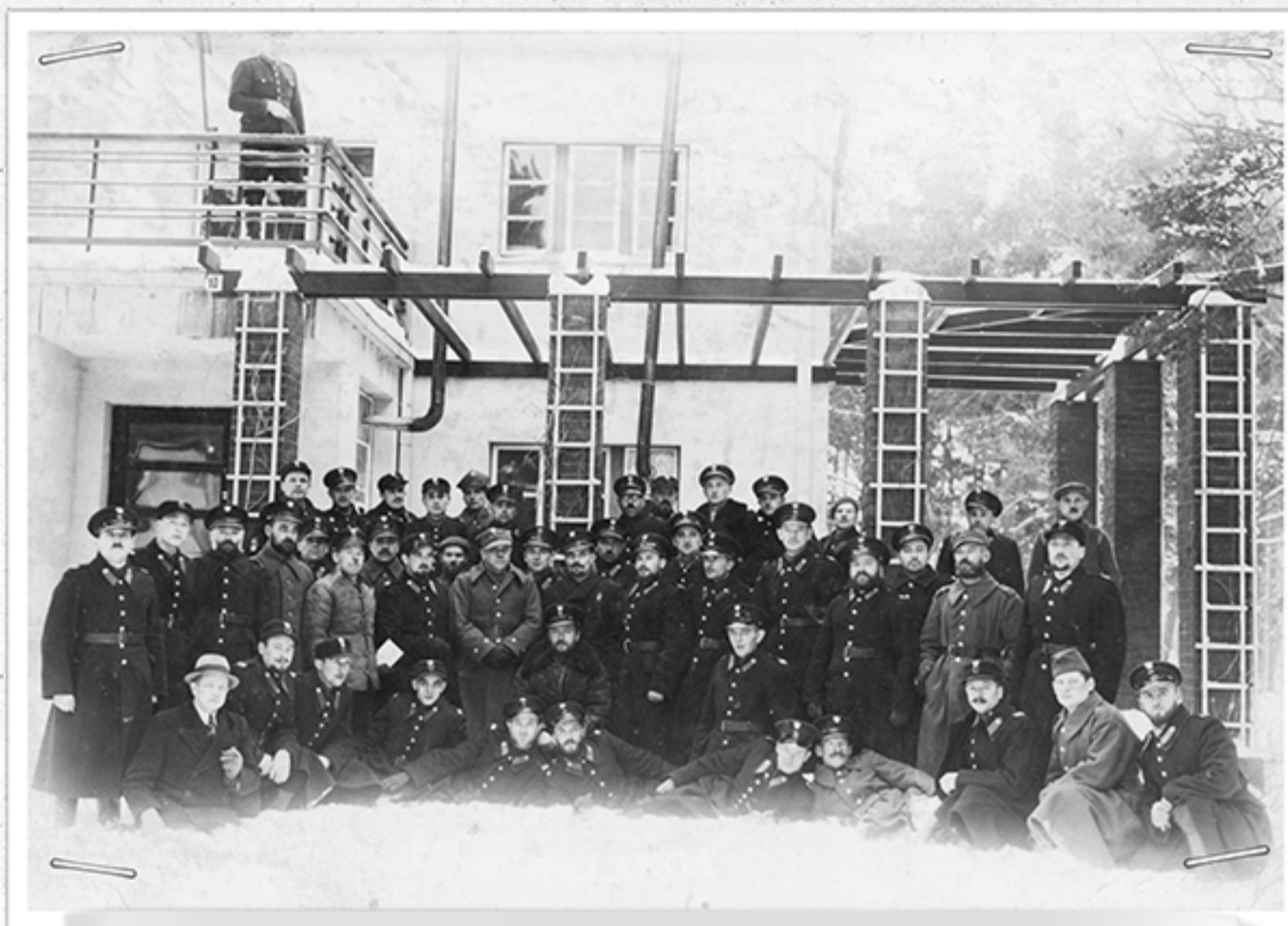
KŁĘSKA PONIESIONA W OBLICZU NAJAZDU DWÓCH AGRESORÓW NA POLSKĘ SKUTKOWAŁA UNICESTWIENIEM STRUKTUR PRZEDWOJENNEJ POLICJI. SZACUJE SIĘ, ŻE SPOŚRÓD OKOŁO 30 TYS. FUNKCJONARIUSZY 2,5-3 TYS. ZOSTAŁO ZAMORDOWANYCH LUB POLEGŁO, 12 TYS. DOSTAŁO SIĘ DO NIEWOLI SOWIECKIEJ, 2,5-3 TYS. EWAKUOWANO ZA GRANICĘ DO RUMUNII, WĘGIER ORAZ NA LITWĘ I ŁOTWĘ, ZAŚ 10 TYS. POZOSTAŁO NA TERENACH OKUPOWANYCH PRZEZ NIEMCÓW. PODPISANY 28 WRZEŚNIA 1939 R. AKT KAPITULACJI WARSZAWY NAKAZYWAŁ POZOSTANIE W SŁUŻBIE KORPUSOWI POLICJI PAŃSTWOWEJ M.ST. WARSZAWY W PEŁNYM STANIE Z ZASTRZEŻENIEM UŻYCIA GO DO SPRAW PORZĄDKOWYCH.

DEFEAT SUFFERED BY POLAND AS A CONSEQUENCE OF BEING INVADED BY TWO AGGRESSORS RESULTED IN THE DESTRUCTION OF PRE-WAR POLISH POLICE STRUCTURES. IT IS ESTIMATED THAT OUT OF AROUND 30,000 POLICE OFFICERS, 2,500-3,000 WERE MURDERED OR KILLED, 12,000 WENT INTO SOVIET CAPTIVITY, 2,500-3,000 WERE EVACUATED TO ROMANIA, HUNGARY, LITHUANIA OR LATVIA, WHEREAS 10,000 REMAINED IN GERMAN-OCCUPIED TERRITORIES. SIGNED ON 28TH SEPTEMBER 1939, THE WARSAW ACT OF CAPITULATION ORDERED MEMBERS OF THE WARSAW STATE POLICE CORPS TO REMAIN IN SERVICE, THOUGH NOW THEIR DUTIES WERE LIMITED ONLY TO THE MAINTENANCE OF ORDER.

ROKOWANIA W SPRAWIE KAPITULACJI WARSZAWY NA TERENIE FABRYKI ŠKODY NA RAKOWCU. POLSKĄ DELEGACJĘ REPREZENTOWALI GEN. TADEUSZ KUTRZEBA I PREZYDENT MIASTA STEFAN STARZYŃSKI (TRZECI OD LEWEJ). 28 WRZEŚNIA 1939 R. (INSTYTUT POLSKI I MUZEUM IM. GEN. SIKORSKIEGO W LONDYNI/ÓŚRODEK KARTA)

NEGOTIATIONS FOR THE SURRENDER OF WARSAW AT THE ŠKODA FACTORY IN RAKOWIEC. THE POLISH DELEGATION IS REPRESENTED BY GEN. TADEUSZ KUTRZEBA AND THE MAYOR OF WARSAW STEFAN STARZYŃSKI (THIRD ON THE LEFT). 28TH SEPTEMBER 1939 (POLISH INSTITUTE AND SIKORSKI MUSEUM IN LONDON/KARTA CENTER FOUNDATION)

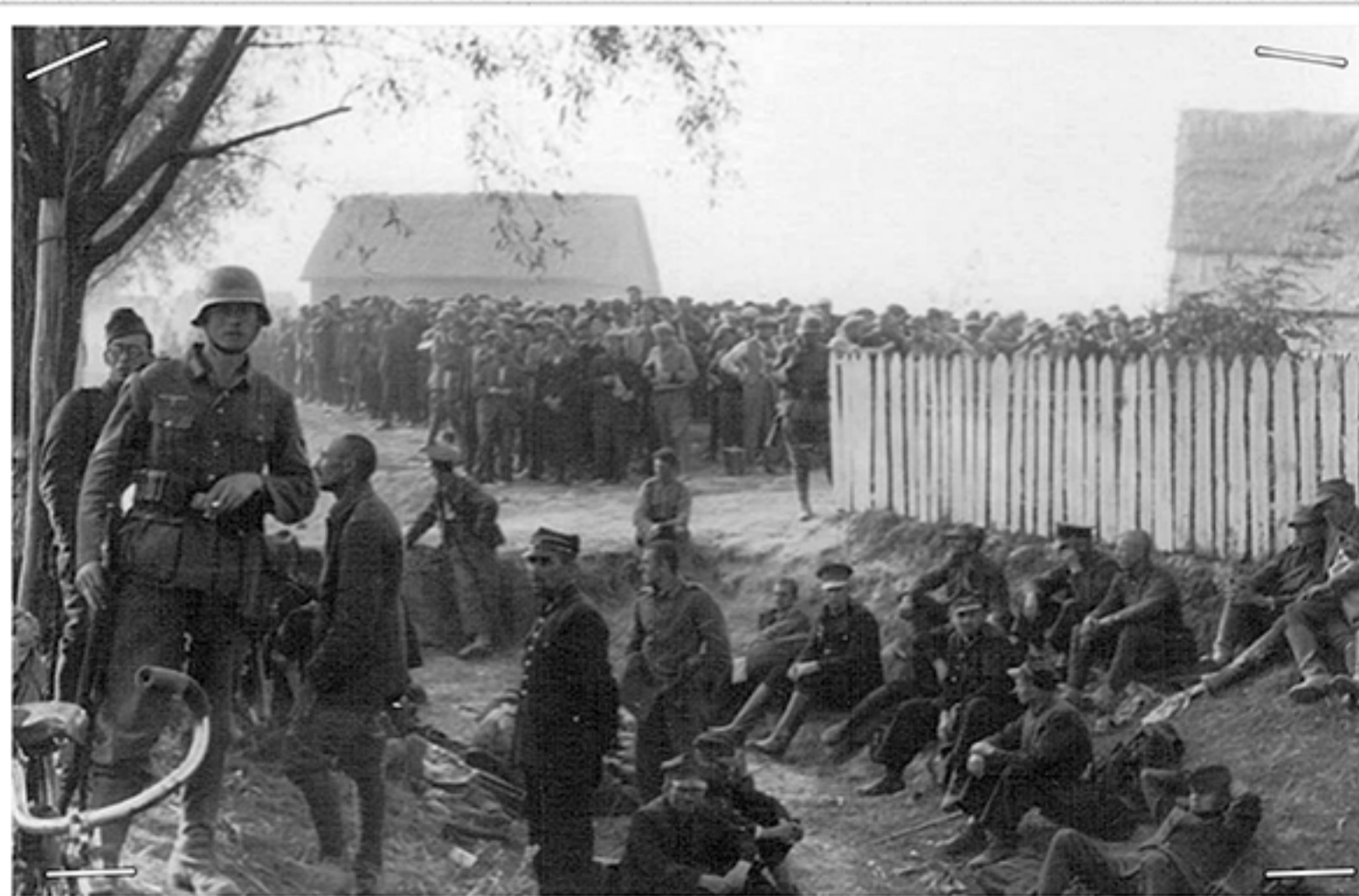
INTERNOWANI NA LITWIE POLSCY POLICJANCI, ŻOŁNIERZE I CYWILE. 1940 R. (MIWŚ)

POLISH POLICE OFFICERS, SOLDIERS AND CIVILIANS INTERNED IN LITHUANIA. 1940 (MIWŚ)

FUNKCJONARIUSZE POLICJI PAŃSTWOWEJ I POLICJI WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO ORAZ PODOFICEROWIE WOJSKA POLSKIEGO W OBOZIE DLA INTERNOWANYCH W SÁRVÁR NA TERENIE ZACHODNICH WĘGIER. WIOSNA 1940 R. (KOLEKCJA GRZEGORZA GRZEŠKOWIAKA)

STATE AND SILESIA VOIVODESHIP POLICE OFFICERS AT SÁRVÁR INTERNMENT CAMP IN WESTERN HUNGARY. SPRING 1940 (COLLECTION OF GRZEGORZ GRZEŠKOWIAK)

WZIĘCI DO NIEWOLI POLSCY POLICJANCI PO BITWIE NAD BZURĄ W REJONIE MIEJSCOWOŚCI RUSZKI, GM. MŁODZIESZYN, POW. SOCHACZEWSKI. POLICJANCI MOGLI POCHODZIĆ ZE ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W TYM REJONIE RESZTEK GARNIZONÓW POLICYJNYCH Z POZNAŃ, GÓRNEGO ŚLĄSKA ORAZ I OKRĘGU WARSZAWSKIEGO POLICJI PAŃSTWOWEJ. 22-24 WRZEŚNIA 1939 R. (ZBIORY KRZYSZTOFA MUSIELAKA)

POLISH POLICEMEN TAKEN CAPTIVE AFTER THE BATTLE OF THE BZURA, NEAR SOCHACZEW. THE POLICEMEN COULD HAVE BEEN FROM AMONG THE REMAINING PERSONNEL OF POLICE GARRISONS IN THE VOIVODESHIPS OF POZNAŃ AND UPPER SILESIA AS WELL AS WARSAW 1ST DISTRICT STATE POLICE. 22ND-24TH SEPTEMBER 1939 (COLLECTION OF KRZYSZTOF MUSIELAK)

W SOWIECKIEJ NIEWOLI

IN SOVIET CAPTIVITY

SPOŚRÓD 12 TYS. PRZEDWOJENNYCH POLICJANTÓW, KTÓRZY TRAFILI DO ŁĄGRÓW I OBOZÓW SOWIECKICH, WIĘKSZOŚĆ OSADZONO W OBOZIE NKVD DLA OFICERÓW NA WYSPIE STOŁBNY NA JEZIORZE SELIGER, 11 KM OD OSTASZKOWA. W LISTOPADZIE 1939 R. PRZEBYWAŁO W NIM OKOŁO 8,4 TYS. JEŃCÓW, A W KWIECNIU 1940 R. LICZBA TA ZMALAŁA DO OKOŁO 6570. UWIEZIENI TAM POLICJANCI, STANOWIĄCY WIĘKSZOŚĆ SPOŚRÓD OSADZONYCH, POCHODZILI Z TERENU CAŁEJ POLSKI. NAJWIĘKSZĄ GRUPĘ, LICZĄCĄ PRAWIE 3 TYS., STANOWILI FUNKCJONARIUSZE POLICJI WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO. PRZEBYWAJĄCY TAM JEŃCY PO TRWAJĄCYM KILKA MIESIĘCY ŚLEDZTWIE ZOSTALI UZNANI PRZEZ NKVD ZA „ZDEKLAROWANYCH I NIEROKUJĄCYCH NADZIEI POPRAWY WROGÓW WŁADZY SOWIECKIEJ” STANOWIĄCYCH JEDNOCZEŚNIE GŁÓWNA PODPORĘ PAŃSTWOWOŚCI POLSKIEJ.

OF THE 12,000 PRE-WAR POLICE OFFICERS TAKEN INTO SOVIET CAPTIVITY, THE MAJORITY WERE HELD IN AN NKVD POW CAMP FOR OFFICERS ON THE ISLAND OF STOŁBNYJ IN LAKE SELIGER, 11 KM FROM OSTASHKOV. IN NOVEMBER 1939, THE CAMP HELD AROUND 8,400 PRISONERS, BUT BY APRIL 1940 THIS NUMBER WAS REDUCED TO AROUND 6,570. THE INCARCERATED POLICEMEN, WHO ACCOUNTED FOR THE MAJORITY OF INMATES, CAME FROM ALL OVER POLAND. THE LARGEST GROUP, ALMOST 3,000, WERE OFFICERS OF THE SILESIA VOIVODESHIP POLICE. AFTER SEVERAL MONTHS OF INVESTIGATION, THE NKVD DECIDED THAT THE PRISONERS WERE 'SELF-DECLARED AND PROBABLY UNREFORMABLE ENEMIES OF THE SOVIET UNION', AND AT THE SAME TIME THE MAIN BASTION OF POLISH STATEHOOD.

IGNACY RZENIECKI, ARESZTOWANY PRZEZ SÓWIETÓW PRZEDWOJENNY-POLICJANT, WRAZ Z ŻONĄ MARIĄ. POLSKA PRZED 1939 R. (MIIWŚ)

IGNACY RZENIECKI, A PRE-WAR POLISH POLICEMAN ARRESTED BY THE SOVIETS, WITH HIS WIFE. POLAND BEFORE 1939 (MIIWŚ)

KAROL WŁODARCYK, OFICER POLICJI PAŃSTWOWEJ, ARESZTOWANY WE WRZEŚNIU 1939 R., WIĘZIONY W LATACH 1939-1940 W OBOZIE JENIECKIM W OSTASZKOWIE. POLSKA PRZED 1939 R. (OŚRODEK KARTA)

KAROL WŁODARCYK, STATE POLICE OFFICER ARRESTED IN SEPTEMBER 1939, HELD IN OSTASHKOV POW CAMP 1939-1940. POLAND BEFORE 1939 (KARTA CENTER FOUNDATION)

ZAGINIONY PODCZAS II WOJNY ŚWIATOWEJ FUNKCJONARIUSZ POLICJI PAŃSTWOWEJ NOWAK WRAZ Z ŻONĄ I SYNEM BRONISŁAWEM. PRAWDOPODOBNIENIE ZOSTALI WYWIEZIENI DO ARCHANGIELSKA. TOMASZOWCE, POW. KAŁUSKI, WOJEWÓDZTWO STANISŁAWOWSKIE PRZED 1939 R. (OŚRODEK KARTA)

STATE POLICE OFFICER NOWAK WITH HIS WIFE AND SON BRONISŁAW. HE DISAPPEARED DURING THE WAR, MOST PROBABLY AFTER BEING DEPORTED TO ARCHANGELSK. TOMASZOWCE, KAŁUSKI POWIAT, STANISŁAWÓW VOIVODESHIP, BEFORE 1939 (KARTA CENTER FOUNDATION)

WŁADYSŁAW POPELIŃSKI, ZASTĘPCA KOMENDANTA POWIATOWEGO POLICJI PAŃSTWOWEJ W KAMIENIU-KOSZYRSKIM W WOJEWÓDZTWIE POLESKIM ARESZTOWANY PRZEZ NKVD PODCZAS PEŁNIENIA SŁUŻBY WE WRZEŚNIU 1939 R. WSZELKI ŚLĄD PO NIM ZAGINAŁ, NAJPRAWOMOCNIEJ WIOSNĄ 1940 R. ZOSTAŁ ROZSTRZELANY PRZEZ NKVD. DO DZISIAJ NIE USTALONO MIEJSCA JEGO STRACENIA I POCHÓWKU (MIIWŚ)

WŁADYSŁAW POPELIŃSKI, DEPUTY DISTRICT COMMANDER OF THE STATE POLICE IN KAMIEN KOSZYRSKI, POLESIE VOIVODESHIP, ARRESTED BY THE NKVD WHILST BEING ON DUTY IN SEPTEMBER 1939. MOST PROBABLY EXECUTED BY THE NKVD IN 1940. TO THIS DAY THE PLACE WHERE HE WAS KILLED AND BURIED HAVE NOT BEEN FOUND (MIIWŚ)

KOPERTA LISTU WYSŁANEGO PRZEZ FUNKCJONARIUSZA POLICJI WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO - JEŃCA OBOZU SPECJALNEGO NKVD W OSTASZKOWIE - W GRUDNIU 1939 R. DO RODZINY NA GÓRNYM ŚLĄSKU (KOLEKCJA GRZEGORZA GRZEŚKOWIAKA)

THE ENVELOPE OF A LETTER SENT BY A SILESIA VOIVODESHIP POLICE OFFICER - PRISONER OF THE SPECIAL NKVD CAMP IN OSTASHKOV - IN DECEMBER 1939 TO HIS FAMILY IN UPPER SILESIA (COLLECTION OF GRZEGORZ GRZEŚKOWIAK)

ODZNACZENIA (BRĄZOWY KRZYŻ ZASŁUGI I MEDAL ZA DŁUGOLETNIĄ SŁUŻBĘ) NALEŻĄCE DO WŁADYSŁAWA POPELIŃSKIEGO (MIIWŚ)

DECORATIONS (BRONZE ORDER OF MERIT AND MEDAL FOR LONG SERVICE) BELONGING TO WŁADYSŁAW POPELIŃSKI (MIIWŚ)

OFIARY ZBRODNI KATYŃSKIEJ

VICTIMS OF THE KATYN MASSACRE

W MARCU 1940 R. KIEROWNICTWO PARTII KOMUNISTYCZNEJ ZWIĄZKU SOWIECKIEGO PODJĘŁO DECYZJĘ O EKSTERMINACJI POLSKICH JEŃCÓW WOJENNYCH PRZEBYWAJĄCYCH W OBOZACH NKWD. 1 KWIECZNIA 1940 R. Z MOSKWI DO OBOZU KOŁO OSTASZKOWA WYSŁANO PIERWSZĄ LISTĘ ZAWIERAJĄCĄ NAZWISKA 343 OSÓB PRZEZNACZONYCH DO ROZSTRZELANIA. OD 4 KWIECZNIA DO 19 MAJA 1940 R. JEŃCÓW Z TEGOŻ OBOZU WYSYŁANO DO SIEDZIBY NKWD W KALININIE (OBECNIE TWER), GDZIE POJEDYNCZO ZABIJANO STRZAŁEM Z PISTOLETU W TYŁ GŁOWY. ZAMORDOWANO TAM 6314 JEŃCÓW WOJENNYCH, WŚRÓD KTÓRYCH BYLI GŁÓWNIIE POLICJANCI I FUNKCJONARIUSZE KORPUSU OCHRONY POGRANICZA, W ZDECYDOWANEJ WIĘKSZOŚCI SZEREGOWCY I PODOFICEROWIE (PONAD 5,5 TYS.). ZWŁOKI ZAMORDOWANYCH WYWOŻONO DO ODLEGŁEJ O 30 KM MIEJSCOWOŚCI MIEDNOJE.

IN MARCH 1940 THE COMMUNIST PARTY OF THE SOVIET UNION POLITBURO UNDERTOOK THE DECISION TO EXTERMINATE POLISH PRISONERS OF WAR HELD IN NKVD CAMPS. ON 1ST APRIL 1940, MOSCOW SENT TO THE CAMP NEAR OSTASHKOV THE FIRST LIST OF 343 PEOPLE TO BE EXECUTED. FROM 4TH APRIL TO 19TH MAY 1940, PRISONERS WERE TRANSPORTED FROM THIS CAMP TO AN NKVD BASE IN KALININ (NOW TVER), AND THERE THEY WERE EXECUTED WITH A PISTOL SHOT IN THE BACK OF THE HEAD. HERE, MURDERED WERE 6,314 PRISONERS OF WAR, POLICEMEN AND PREDOMINANTLY (OVER 5,500) PRIVATES AND NCOs OF THE BORDER PROTECTION CORPS. THEIR CORPSES WERE NEXT TRANSPORTED TO MEDNOYE, SOME 30 KM AWAY.

OFICEROWIE POLICJI PAŃSTWOWEJ: JAN BAGIŃSKI (SIEDZI PIERWSZY Z LEWEJ W PIERWSZYM RZĘDZIE) - WIĘZIEN OBOZU JENIECKIEGO W KOZIELSKU (1939) I W OSTASZKOWIE (1939-1940), ROZSTRZELANY PRZEZ NKVD W KWIECZNIE 1940 R., POCHOWANY W ZBIOROWEJ MOGILE W MIEDNOJE; BOLESŁAW KONTRYM PS. „ŻMUDZIN” (SIEDZI W ŚRODKU) - DRUGI DOWÓDCA III ODCINKA „WACHLARZA” ARMII KRAJOWEJ, UCZESTNIK POWSTANIA WARSZAWSKIEGO, STRACONY W 1953 R.; PRAWDOPODOBNIIE ADAMSKI (PIERWSZY SIEDZĄCY Z PRAWEJ STRONY), ZGINĄŁ W KALININIE (OŚRODEK KARTA)

STATE POLICE OFFICERS: JAN BAGIŃSKI (SEATED FIRST ON THE LEFT IN THE FIRST ROW) - PRISONER OF POW CAMPS IN KOZIELSK (1939) AND OSTASHKOV (1939-1940), EXECUTED BY THE NKVD IN APRIL 1940, BURIED IN A MASS GRAVE IN MEDNOYE; BOLESŁAW KONTRYM 'ŻMUDZIN' (SEATED IN THE MIDDLE) - SECOND COMMANDER OF POLISH HOME ARMY 3RD SECTION 'WACHLARZ' (FAN), FOUGHT IN WARSAW UPRISING, EXECUTED IN 1953; PROBABLY ADAMSKI (SEATED FIRST ON THE RIGHT), KILLED IN KALININ (KARTA CENTER FOUNDATION)

STANISŁAW MAMCARZ, PRZEDWOJENNY POLICJANT ZAMORDOWANY W KALININIE 10 KWIECZNIA 1940 R., POCHOWANY W MIEDNOJE. POLSKA PRZED 1939 R. (MIIWŚ)

STANISŁAW MAMCARZ, PRE-WAR POLICEMAN MURDERED IN KALININ, 10TH APRIL 1940, BURIED IN MEDNOYE. POLAND BEFORE 1939 (MIIWŚ)

STANISŁAW MAMCARZ (STOI W DRUGIM RZĘDZIE DRUGI OD LEWEJ) PODCZAS NAUKI W SZKOLE POLICJI W MOSTACH WIELKICH. 22 CZERWCA 1932 R. (MIIWŚ)

STANISŁAW MAMCARZ (STANDING IN THE SECOND ROW SECOND ON THE LEFT) DURING STUDIES AT POLICE SCHOOL IN MOSTY WIELKIE, 22ND JUNE 1932 (MIIWŚ)

JÓZEF GREFKA Z ŻONĄ JULIANNĄ I CÓRKĄ JANINĄ, POLICJANT ZAMORDOWANY W KALININIE. KOŁOMYJA 1939 R. (OŚRODEK KARTA)

JÓZEF GREFKA, A POLICEMAN LATER MURDERED IN KALININ, WITH HIS WIFE JULIANNA AND DAUGHTER JANINA, KOŁOMYJA 1939 (KARTA CENTER FOUNDATION)

SZCZEPAN MORAWSKI, STARSZY PRZODOWNIK POLICJI PAŃSTWOWEJ, PODCZAS UROCZYSTEGO WRĘCZANIA ODZNACZEŃ, ZAMORDOWANY W KALININIE. TARNOPOL PRZED 1939 R. (OŚRODEK KARTA)

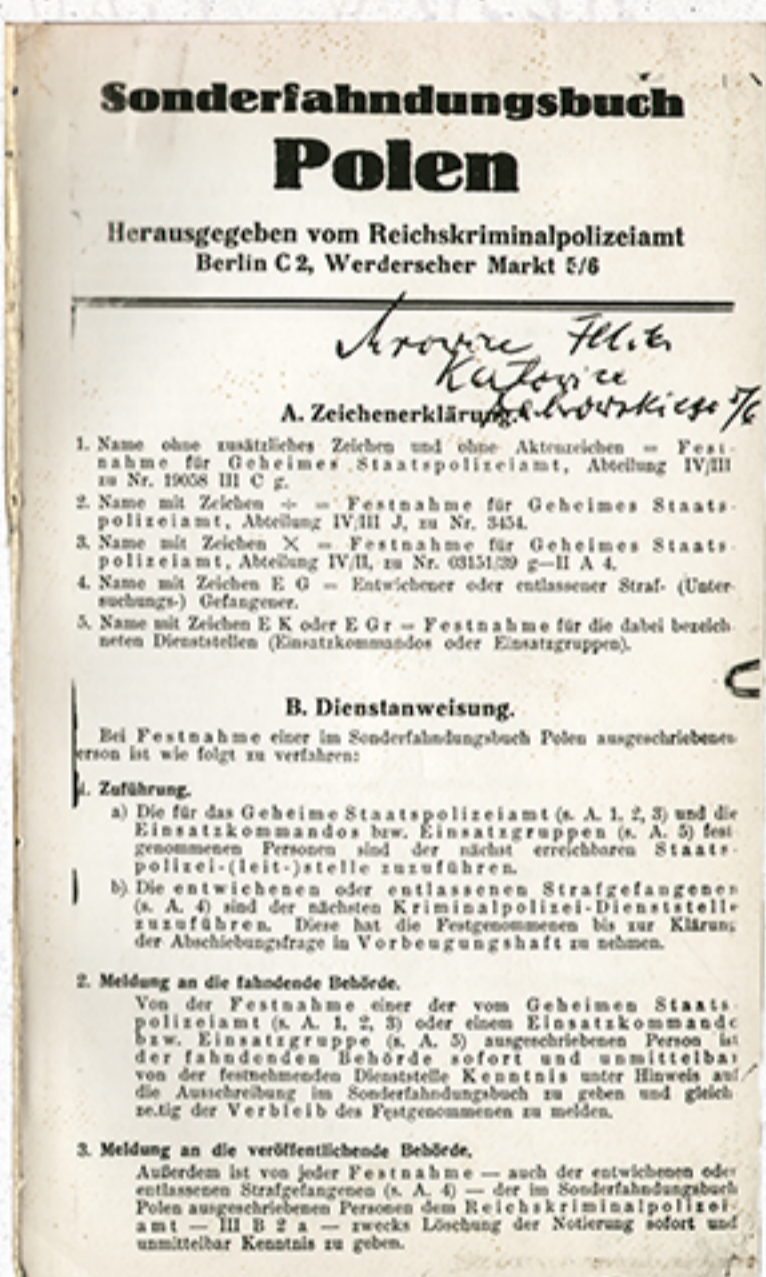
SZCZEPAN MORAWSKI, STATE POLICE SENIOR LEADER, DURING CEREMONIAL DECORATION, MURDERED IN KALININ. TARNOPOL BEFORE 1939. (KARTA CENTER FOUNDATION)

POLICJANCI NA ZIEMIACH WCIELONYCH DO NIEMIEC

POLISH POLICEMEN IN GERMAN-OCCUPIED TERRITORIES

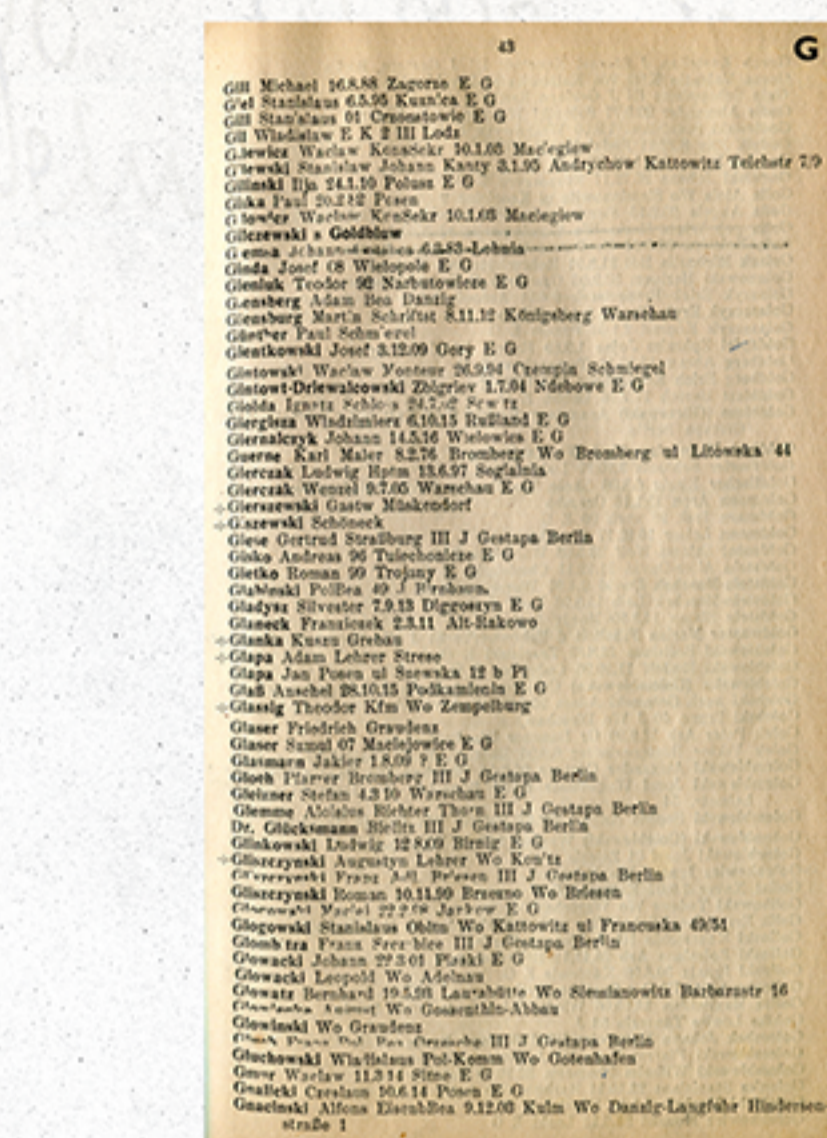
NA ZIEMIACH POLSKICH WCIELONYCH DO RZESZY NIEMCY PRZEPROWADZILI EKSTERMINACJĘ ELIT I MASOWE WYSIEDLENIA. DZIAŁANIA TE OBJĘŁY RÓWNIŻ POLICJANTÓW, KTÓRZY ZNAJDOVALI SIĘ NA OBSZARACH PRZYŁĄCZONYCH DO NIEMIEC. DOTYCZYŁO TO PRZEDÉ WSZYSTKIM POLICJANTÓW Z GDYNI I PÓŁNOCNYCH POWIATÓW WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO, KTÓRYCH EKSTERMINACJA MIAŁA CHARAKTER PLANOWY. NAZWISKA NIEKTÓRYCH Z NICH ZNALEZŁY SIĘ W „SPECJALNEJ KSIĘDZE GOŃCZEJ DLA POLSKI” (SONDERFAHNDUNGSBUCH POLEN), POUFNYM DRUKU WYDANYM PRZEZ URZĄD KRYMINALNY POLICJI RZESZY JESIENIĄ 1939 R., W KTÓRYM UMIESZCZONO DANE OK. 8,8 TYS. OBYWATELI POLSKI. BYŁY TO OSOBY UZNANE ZA WROGÓW NIEMIEC. JESIENIĄ 1939 R. ROZSTRZELANO KILKUDZIESIĘCIU POLICJANTÓW Z SAMEJ GDYNI.

IN POLISH TERRITORIES ANNEXED TO THE REICH, THE GERMANS EXTERMINATED THE POLISH ELITES AND CARRIED OUT MASS EXPULSIONS. AMONG THOSE EXTERMINATED WERE POLISH POLICEMEN. THIS PRIMARILY CONCERNED POLICEMEN IN GDYNIA AND THE NORTHERN POWIAT DISTRICTS OF THE POMERANIAN VOIVODESHIP, WHERE THE EXTERMINATIONS WERE OF A PLANNED NATURE. THE NAMES OF SOME OF THEM WERE FOUND IN A SPECIAL INVESTIGATION BOOK FOR POLAND (SONDERFAHNDUNGSBUCH POLEN), A CONFIDENTIAL DOCUMENT ISSUED BY THE REICH CRIMINAL POLICE OFFICE IN THE AUTUMN OF 1939 WHICH INCLUDED THE PERSONAL DETAILS OF 8,500 POLISH CITIZENS. THESE PEOPLE WERE CONSIDERED TO BE THE ENEMIES OF GERMANY. IN THE AUTUMN OF 1939, IN GDYNIA ALONE, SEVERAL HUNDRED POLISH POLICEMEN WERE EXECUTED.

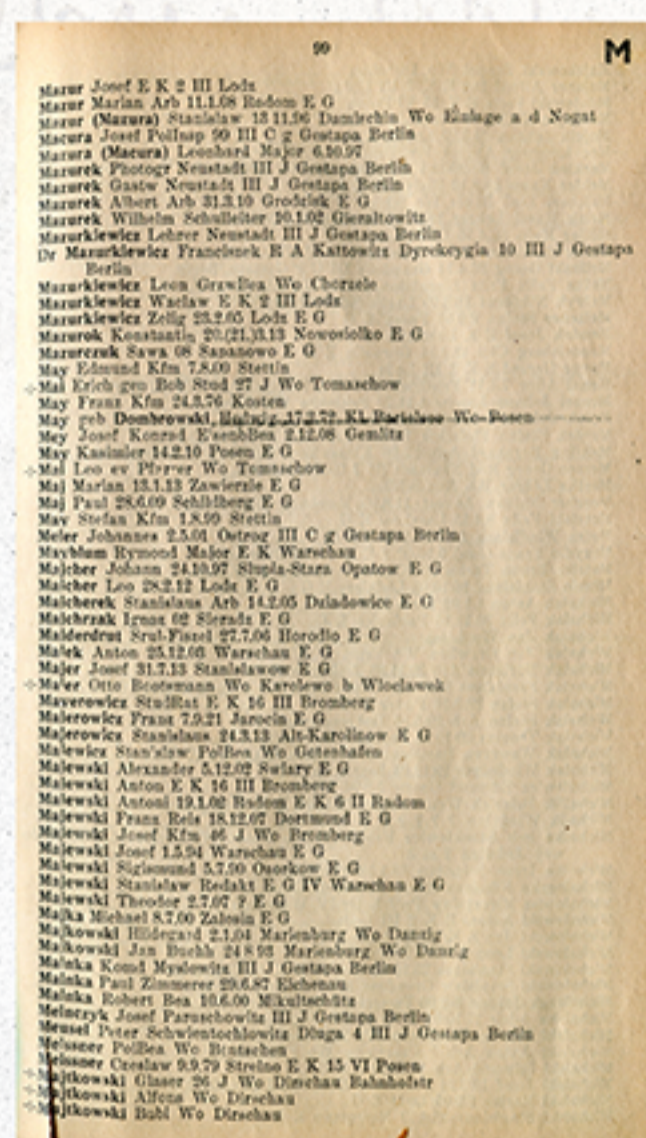
PIERWSZA STRONA „SPECJALNEJ KSIĘGI GOŃCZEJ DLA POLSKI”. KSIĘGA BYŁA SPORZĄDZANA PO 19 WRZEŚNIA 1939 R., WSKAZUJE NA TO UŻYWANIE NAZWY GÖTENHAFEN, A NIE GDINGEN DLA OZNACZENIA GDYNI (IPN KATOWICE)

THE FIRST PAGE OF THE SPECIAL INVESTIGATION BOOK FOR POLAND. IN IT, THE GERMAN NAME FOR GDYNIA IS NOT GDINGEN BUT GÖTENHAFEN, WHICH INDICATES THAT THE BOOK WAS ISSUED AFTER 19TH SEPTEMBER 1939 (IPN KATOWICE)

STRONA „SPECJALNEJ KSIĘGI GOŃCZEJ DLA POLSKI”, NA KTÓREJ WIDNIEJE NAZWISKO NADKOMISARZA WŁADYSŁAWA GŁUCHOWSKIEGO, BYLEGO KOMENDANTA KOMENDY MIASTA POLICJI PAŃSTWOWEJ W GDYNI. POSZUKIWANY PRZEZ NIEMCÓW KOMENDANT GDYŃSKIEJ POLICJI NIE ŻYŁ OD PONAD ROKU.

A PAGE IN THE SPECIAL INVESTIGATION BOOK FOR POLAND FEATURING THE NAME OF POLICE COMMISSIONER WŁADYSŁAW GŁUCHOWSKI, THE FORMER COMMANDER OF STATE POLICE HEADQUARTERS IN GDYNIA. WHEN THE GERMANS WERE LOOKING FOR HIM, GŁUCHOWSKI HAD ALREADY BEEN DEAD FOR OVER A YEAR.

STRONA „SPECJALNEJ KSIĘGI GOŃCZEJ DLA POLSKI”, NA KTÓREJ UMIESZCZONO NAZWISKO POST. STANISŁAWA MAJEWICZA, FUNKCJONARIUSA SŁUŻBY ŚLEDZCZEJ W GDYNI. ZOSTAŁ ON ROZSTRZELANY PRZEZ NIEMCÓW 11 LISTOPADA 1939 R. W LASACH KOŁO PIAŚNICY.

TEGO SAMEGO DNIA ZAMORDOWANO W TYM MIEJSCU DWUDZIESTU URZĘDNIKÓW POLICJI KRYMINALNEJ Z GDYNI. A PAGE IN THE SPECIAL INVESTIGATION BOOK FOR POLAND FEATURING THE NAME OF STANISŁAW MAJEWICZ, AN OFFICER OF THE INVESTIGATIVE POLICE IN GDYNIA. EXECUTED BY THE GERMANS IN A FOREST NEAR PIAŚNICA ON 11TH NOVEMBER 1939. ON THAT SAME DAY, 20 GDYNIA CRIMINAL POLICE OFFICERS WERE ALSO MURDERED IN THE FOREST NEAR PIAŚNICA.

WITOLD TARASZKIEWICZ (Z PRAWY), GDYŃSKI POLICJANT ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW 11 LISTOPADA 1939 R. W LASACH KOŁO PIAŚNICY. PRAWDOPODOBNIENIE GDYNIA PRZED 1939 R. (MUZEUM PIAŚNICKIE)

WITOLD TARASZKIEWICZ (ON THE RIGHT), GDYNIA POLICE OFFICER MURDERED BY THE GERMANS IN THE FOREST NEAR PIAŚNICA ON 11TH NOVEMBER 1939. PHOTO PROBABLY TAKEN BEFORE 1939 (PIAŚNICA MUSEUM)

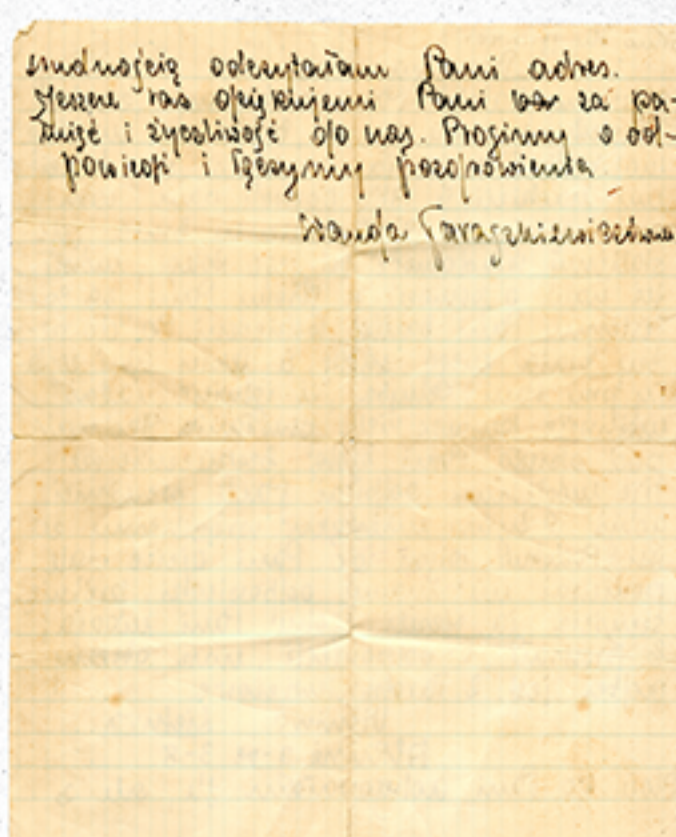
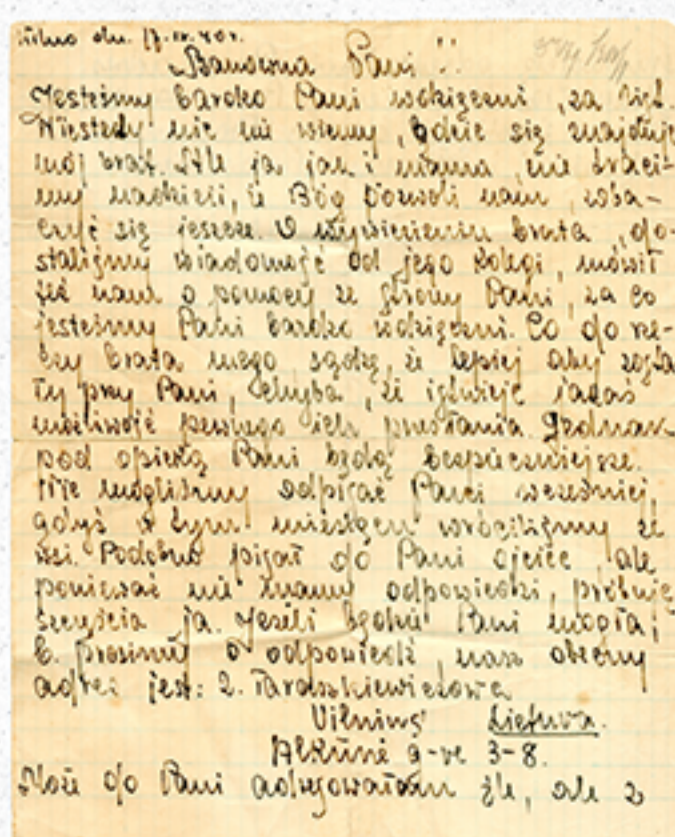
WITOLD TARASZKIEWICZ PIĘĆ LAT PRZED WYBUCHEM WOJNY. 1934 R. (MUZEUM PIAŚNICKIE)

WITOLD TARASZKIEWICZ FIVE YEARS BEFORE THE OUTBREAK OF WAR. 1934 (PIAŚNICA MUSEUM)

MIECZYSLAW LIGMAN, POLICJANT Z GDYNI, WRAZ Z SYNEM HENRYKIEM NA SKWERZE KOŃCZUSZKI. ZOSTAŁ ON Z RODZINĄ WYSIEDLONY PRZEZ NIEMCÓW Z GDYNI W POŹDZIERNIKU 1939 R. PO WYSDLENIU PRZEBYWAŁ W LIDZBARKU WELSKIM. GDYNIA PRZED 1939 R. (MIWŚ)

MIECZYSLAW LIGMAN, GDYNIA POLICE OFFICER WITH HIS SON HENRYK IN KOŃCZUSZKO SQUARE. TOGETHER WITH HIS FAMILY HE WAS DEPORTED FROM GDYNIA BY THE GERMANS IN OCTOBER 1939 (MIWŚ)

LIST WANDY TARASZKIEWICZÓWNY POSZUKUJĄCEJ SWOJEGO BRATA WITOLDA TARASZKIEWICZA, KTÓRY ZOSTAŁ ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW JESIENIĄ 1939 R. W LASACH KOŁO PIAŚNICY. WILNO, 17 WRZEŚNIA 1940 R. (MIWŚ)

LETTER OF WANDA TARASZKIEWICZ ENQUIRING AFTER HER BROTHER WITOLD TARASZKIEWICZ, WHO WAS MURDERED BY THE GERMANS IN THE FOREST NEAR PIAŚNICA IN THE AUTUMN OF 1939. WILNO, 17TH SEPTEMBER 1940 (MIWŚ)

POLICJANCI W GENERALNYM GUBERNATORSTWIE

THE POLICE IN THE GENERAL GOVERNMENT

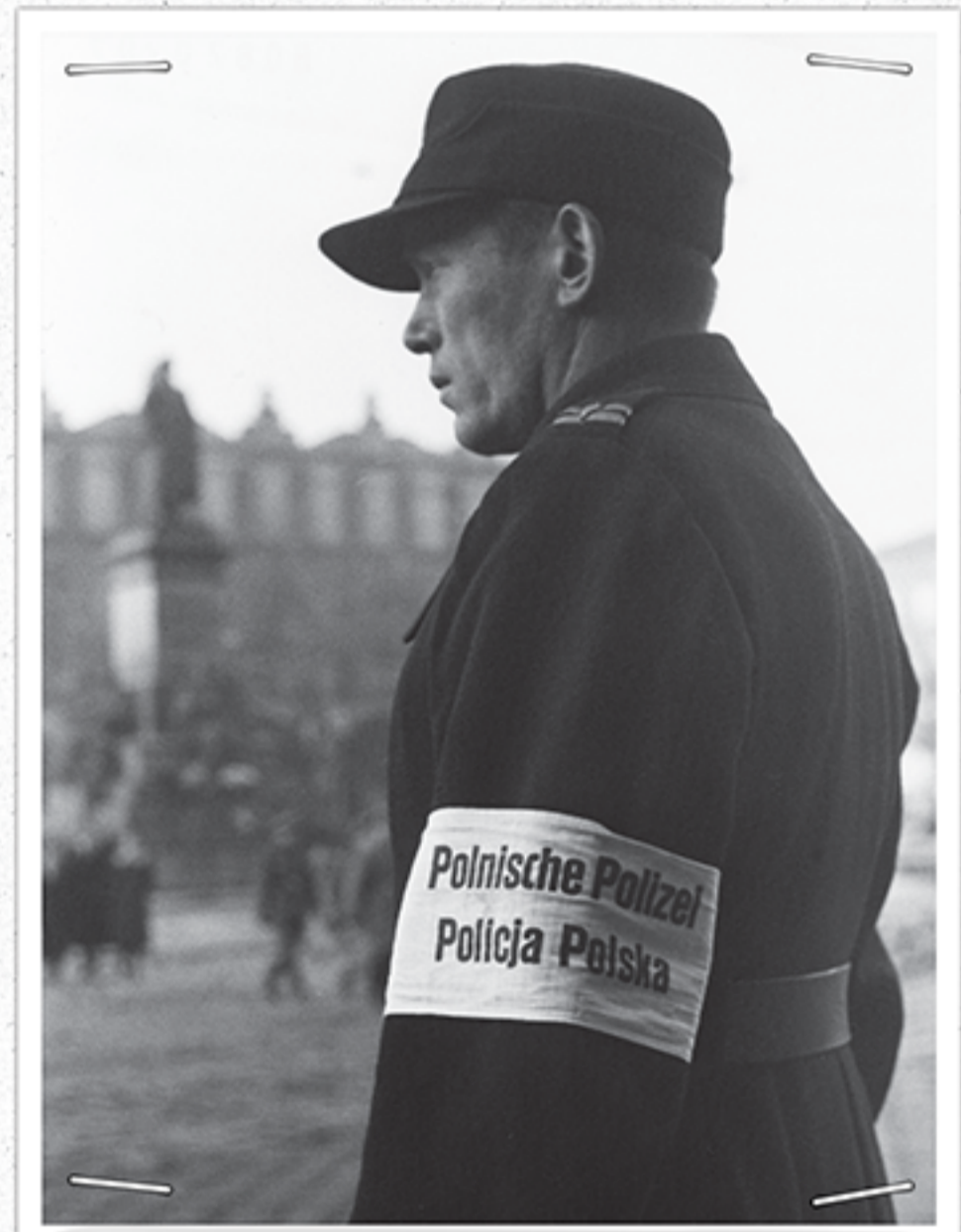
ZGODNIE Z POSTANOWIENIAMI AKTU KAPITULACJI WARSZAWY POLICJANCI PRZEBYWAJĄCY W ZAJĘTEJ PRZEZ NIEMCÓW STOLICĘ POLSKI MIELI PEŁNIĆ DALEJ SŁUŻBĘ PORZĄDKOWĄ. CZTERY DNI PO UTWORZENIU PRZEZ NIEMCÓW GENERALNEGO GUBERNATORSTWA, 30 PAŹDZIERNIKA 1939 R., WYŻSZY DOWÓDCA SS I POLICJI GENERALNEGO GUBERNATORSTWA WEZWAŁ WSZYSTKICH FUNKCJONARIUSZY POLICJI PAŃSTWOWEJ DO POWROTU DO SŁUŻBY DO DNIA 10 LISTOPADA 1939 R. NASTĘPNIE HANS FRANK WYDAŁ 17 GRUDNIA 1939 R. ZARZĄDZENIE DOTYCZĄCE ORGANIZACJI POLICJI POLSKIEJ. MIAŁA ONA BYĆ ZALEŻNĄ OD NIEMIECKIEJ ŻANDARMERII I POLICJI OCHRONNEJ SŁUŻBĄ KOMUNALNĄ, ZARZĄDZANĄ PRZEZ STAROSTWA POWIATOWE I MIEJSKIE. ROZKAZ HEINRICHA HIMMLERA Z 5 MAJA 1940 R. STANOWIŁ, ŻE „ZAPEWNIENIE OGÓLNEJ SŁUŻBY POLICYJNEJ W GG JEST ZADANIEM POLICJI POLSKIEJ. POLICJA NIEMIECKA WKRACZA TYLKO WÓWCZAS, JEŚLI WYMAGA TEGO INTERES NIEMIECKI, ORAZ NADZORUJE POLICJĘ POLSKĄ”. SŁUŻBA W TEJ FORMACJI DLA 10 TYS. PRZEDWOJENNYCH POLICJANTÓW ZNAJDUJĄCYCH SIĘ POD NIEMIECKĄ OKUPACJĄ MIAŁA CHARAKTER PRZYMUSOWY, JEJ OPUSzcZENIE TRAKTOWANO JAKO DEZERCCJE.

IN ACCORDANCE WITH THE PROVISIONS OF THE WARSAW CAPITULATION, POLISH POLICE OFFICERS REMAINING IN THE GERMAN-OCCUPIED CITY WERE TO CONTINUE TO PERFORM PUBLIC ORDER DUTIES. FOUR DAYS AFTER ITS CREATION, ON 30TH OCTOBER 1939, THE SS AND GENERAL GOVERNMENT SS AND POLICE LEADER SUMMONED ALL STATE POLICE OFFICERS TO RETURN TO DUTY ON 10TH NOVEMBER 1939. NEXT, ON 17TH DECEMBER 1939, HANS FRANK ISSUED A DECREE CONCERNING THE ORGANISATION OF THE POLISH POLICE. THIS POLICE FORCE WAS TO BE SUBORDINATE TO THE GERMAN GENDARMERIE AND SECURITY POLICE, AND ANSWERABLE TO THE GERMAN MUNICIPAL AND COUNTY AUTHORITIES. AN ORDER ISSUED BY HEINRICH HIMMLER ON 5TH MAY 1940 STATED THAT 'GENERAL LAW AND ORDER IN THE GENERAL GOVERNMENT IS TO BE MAINTAINED BY THE POLISH POLICE. THE GERMAN POLICE ARE TO INTERVENE ONLY WHEN GERMAN INTERESTS REQUIRE IT, AND THEY ARE ALSO OVERSEE THE POLISH POLICE'. FOR THE 10,000 PRE-WAR POLICE OFFICERS WHO REMAINED IN THE GENERAL GOVERNMENT, SERVICE IN THE NEW ORGANISATION WAS OBLIGATORY AND REFUSAL TO SERVE WAS TREATED AS DESERTION.

FUNKCJONARIUSZE NIEMIECKIEJ POLICJI PORZĄDKOWEJ, POLICJI POLSKIEJ I POLICJI ŻYDOWSKIEJ PODCZAS KONTROLI DOKUMENTÓW KOBIETY PRZY JEDNYM Z WEJŚĆ DO GETTA. WARSZAWA, LUTY 1941 R. (FOT. JOE HEYDECKER, BILDARCHIV BPK/BE&W)

GERMAN ORDER POLICE, POLISH POLICE AND JEWISH POLICE DURING THE INSPECTION OF A WOMAN'S DOCUMENTS AT AN ENTRANCE TO THE GHETTO. WARSAW, FEBRUARY 1941 (PHOTO: JOE HEYDECKER, BILDARCHIV BPK/BE&W)

FUNKCJONARIUSZ POLICJI POLSKIEJ. KRAKÓW, 1939/1940 (FOT. ARTHUR GRIMM, BILDARCHIV BPK/BE&W)

POLISH POLICE OFFICER. KRAKÓW, 1939/1940 (PHOTO: ARTHUR GRIMM, BILDARCHIV BPK/BE&W)

FUNKCJONARIUSZ POLICJI POLSKIEJ GENERALNEGO GUBERNATORSTWA PODCZAS PRZESŁUCHANIA ZATRZYMANEGO MĘDZCZYNY PRZEZ POLICJĘ NIEMIECKĄ. 1939-1945 (NAC)

POLISH POLICE OFFICERS DURING THE INTERROGATION OF A MAN DETAINED BY THE GERMAN POLICE. 1939-1945 (NAC)

NIEMIECKA ODEZWA SKIEROWANA DO POLICJANTÓW. 30 PAŹDZIERNIKA 1939 R. (MIWŚ)

GERMAN ANNOUNCEMENT TO POLISH POLICE OFFICERS. 30TH OCTOBER 1939 (MIWŚ)

JEDNORAZOWA PRZEPUSTKA DLA POLICJANTA ANTONIEGO WASILEWSKIEGO (ANTON WASILEWSKI) Z KRAKOWA NA WYJAZD I POWRÓT Z OBSZARU GENERALNEGO GUBERNATORSTWA DO SUWAŁK, KTÓRE ZNALAZŁY SIĘ NA TERENACH WCIELONYCH DO RZESZY NIEMIECKIEJ, WYDANA W CELU ZAŁATWIENIA SPRAW PRYWATNYCH. 13 WRZEŚNIA 1940 R. (ZBIORY KRZYSZTOFA MUSIELAKA)

A ONE-TIME PASS FOR POLICE OFFICER ANTONI WASILEWSKI (ANTON WASILEWSKI) FOR A PRIVATE TRIP FROM THE GENERAL GOVERNMENT TO SUWAŁKI, WHICH WAS NOW INCORPORATED INTO THE GERMAN REICH, ISSUED ON 13TH SEPTEMBER 1940 (COLLECTION OF KRZYSZTOF MUSIELAK)

ARESztOWANIE PRZESTĘPCY PRZEZ FUNKCJONARIUSZY POLICJI POLSKIEJ. GRUDZIEŃ 1942 R. (NAC)

CRIMINAL ARRESTED BY POLISH POLICE OFFICERS. DECEMBER 1942 (NAC)

POLICJA „GRANATOWA” MIĘDZY KOLABORACJĄ A KONSPIRACJĄ

THE 'BLUE' POLICE BETWEEN COLLABORATION AND UNDERGROUND RESISTANCE

POLICJA POLSKA W GENERALNYM GUBERNATORSTWIE BYŁA POWOŁANA PRZEZ NIEMCÓW NA PODSTAWIE NIEMIECKIEJ PODSTAWY PRAWNEJ, DLA REALIZACJI NIEMIECKICH INTERESÓW OKUPACYJNYCH. BRAŁA UDZIAŁ NIE TYLKO W ZWALCZANIU PRZESTĘPCZOŚCI POSPOLITEJ, ALE RÓWNIEŻ W REPRESJACH WOBEC POLAKÓW, ŻYDÓW I INNYCH OBYWATELI II RZECZPOSPOLITEJ, A JEJ NIEKTÓRZY FUNKCJONARIUSZE NIE UNIKNĘLI POPEŁNIANIA ZBRODNI. INDYWIDUALNE POSTAWY FUNKCJONARIUSZY POLICJI POLSKIEJ NIE ZAWSZE BYŁY JEDNAK TOŻSAMIE Z KOLABORACJĄ. CZĘŚĆ SPOŚRÓD „GRANATOWYCH” POLICJANTÓW WSPÓŁPRACOWAŁA Z POLSKIM PAŃSTWEM PODZIEMNYM I ARMIĄ KRAJOWĄ.

SPOŁECZEŃSTWO POLSKIE NIE TRAKTOWAŁO TEJ FORMACJI JAKO AGENDY PAŃSTWA POLSKIEGO I PRZYPISAŁO JEJ FUNKCJONARIUSZOM ZASTĘPCZĄ NAZWĘ „GRANATOWI”. WIDZIANO W NIEJ ELEMENT SYSTEMU OKUPACYJNEGO. PRZEŁOŻYŁO SIĘ TO NA STOSUNEK LUDNOŚCI POLSKIEJ DO PRZEDWOJENNEJ POLICJI PAŃSTWOWEJ I PRZYCZYNIŁO SIĘ DO JEJ OSTATECZNEJ LIKWIDACJI. ROZWIĄZANO JĄ ROZPORZĄDZENIEM KRAJOWEJ RADY MINISTRÓW (1 SIERPNI 1944 R.) ORAZ DEKRETEM POLSKIEGO KOMITETU WYZWOLENIA NARODOWEGO (15 SIERPNI 1944 R.).

THE POLISH POLICE IN THE GENERAL GOVERNMENT WAS CREATED BY THE GERMAN INVADER ON THE BASIS OF GERMAN LAW. ITS OFFICERS NOT ONLY TOOK PART IN COMBATING COMMON CRIME, BUT ALSO IN REPRESSING POLES, JEWS AND OTHER SUBJUGATED GROUPS. IN SOME INDIVIDUAL CASES, POLISH POLICE OFFICERS ALSO RESORTED TO CRIME. HOWEVER, THE STANCES OF INDIVIDUAL POLISH POLICE OFFICERS DID NOT ALWAYS AMOUNT TO COLLABORATION. THERE WERE 'BLUE' OFFICERS WHO COOPERATED WITH THE POLISH SECRET STATE AND HOME ARMY.

THE POLISH PUBLIC DID NOT CONSIDER THE POLISH POLICE TO REPRESENT THE POLISH STATE, AND THEREFORE REFERRED TO THIS ORGANISATION AS THE 'BLUE' POLICE, AND AS SUCH THEY WERE SEEN AS AN ELEMENT OF THE OCCUPATION SYSTEM. THIS ATTITUDE ALSO AFFECTED THE POLISH PUBLIC'S PERCEPTION OF THE PRE-WAR STATE POLICE AND THIS CONTRIBUTED TO ITS FINAL LIQUIDATION. THE ORGANISATION WAS FORMALLY DISBANDED BY THE NATIONAL COUNCIL OF MINISTERS (1ST AUGUST 1944) AS WELL AS BY A DECREE OF THE POLISH COMMITTEE OF NATIONAL LIBERATION (15TH AUGUST 1944).

KOMENDANT ODDZIAŁU TZW. POLICJI POLSKIEJ SKŁADA MELDUNEK GUBERNATOROWI HANSOWI FRANKOWI (Z PRAWY). W TLE WIDOCZNI STOJĄCY W DWUSZEREGU POLSCY POLICJANCI. PAŹDZIERNIK 1940 R. (NAC)

COMMANDER OF A SO-CALLED POLISH POLICE UNIT REPORTING TO GOVERNOR GENERAL HANS FRANK (ON THE RIGHT). IN THE BACKGROUND, TWO RANKS OF POLISH POLICEMEN. OCTOBER 1940 (NAC)

INSPEKTOR MARIAN KOZIELEWSKI Z ŻONĄ JADWIGĄ. WE WRZEŚNIU 1939 R. JAKO KOMENDANT POLICJI PAŃSTWOWEJ M.ST. WARSZAWY PRZECIWSZTAWIŁ SIĘ ROZKAZOWI O EWAKUACJI WARSZAWSKIEGO GARNIZONU POLICJI I BRAŁ UDZIAŁ W BOHATERSKIEJ OBRONIE STOLICY. ZOSTAŁ PIERWSZYM KOMENDANTEM POLICJI POLSKIEJ GENERALNEGO GUBERNATORSTWA NA MIASTO WARSZAWĘ, ZARAZEM TWORZYŁ STRUKTURY POLSKIEGO PAŃSTWA PODZIEMNEGO W RAMACH POLICJI „GRANATOWEJ”. WARSZAWA, LIPIEC 1938 R. (ZBIORY EDWARDY NATKAŃSKIEJ Z ŁÓDZI)

INSPECTOR MARIAN KOZIELEWSKI WITH HIS WIFE JADWIGA. IN SEPTEMBER 1939, AS COMMANDER OF THE STATE POLICE IN CAPITAL CITY OF WARSAW HE OPPOSED THE ORDER TO EVACUATE THE POLICE GARRISON FROM WARSAW AND ACTIVELY PARTICIPATED IN THE HEROIC DEFENCE OF THE CAPITAL. WITH THE ESTABLISHMENT OF THE GENERAL GOVERNMENT, HE BECAME THE FIRST COMMANDER OF THE POLISH POLICE IN WARSAW, BUT AT THE SAME TIME, AS A MEMBER OF THE 'BLUE' POLICE, HE SET ABOUT CREATING THE STRUCTURES OF THE POLISH UNDERGROUND STATE. WARSAW, JULY 1938 (COLLECTION OF EDWARDA NATKAŃSKA OF ŁÓDŹ)

LUDWIK DROŻAŃSKI I FRANCISZEK ERHADT, PRZED WOJNĄ OFICEROWIE KRAKOWSKIEJ POLICJI PAŃSTWOWEJ, PODCZAS WOJNY STALI NA CZELE KRAKOWSKIEJ POLICJI „GRANATOWEJ” W KRAKOWIE. OBAJ ROZWINĘLI AKTYWNA DZIAŁALNOŚĆ W STRUKTURACH POLSKIEJ KONSPIRACJI, MAJĄC OGROMNE ZASŁUGI W ROZPOZNANIU APARATU POLICYJNEGO OKUPANTA. ZOSTALI ARESZTOWANI I ROZSTRZELANI PRZEZ NIEMCÓW NA KRAKOWSKICH KRZEMIONKACH W 1943 R. ICH RODZINY DO DZIS NIE WIEDZĄ, GDZIE ZOSTAŁY POCHOWANE ZWŁOKI ICH BLISKICH. KRAKÓW, POŁOWA LAT TRZYDZIESTYCH XX W. (ZBIORY KRZYSZTOFA MUSIELAKA)

LUDWIK DROŻAŃSKI AND FRANCISZEK ERHADT. BEFORE THE WAR, OFFICERS OF THE STATE POLICE IN KRAKÓW, AND DURING THE WAR, 'BLUE' POLICEMEN IN KRAKÓW. BOTH WERE ACTIVE MEMBERS OF THE POLISH UNDERGROUND, PROVIDING INVALUABLE INFORMATION ABOUT THE OCCUPYING POLICE FORCES. BOTH WERE NEXT ARRESTED BY THE GERMANS AND EXECUTED IN KRAKÓW KRZEMIONKI IN 1943. TO THIS DAY THEIR FAMILIES HAVE BEEN UNABLE TO LOCATE THEIR GRAVES. KRAKÓW, MID-1930S (COLLECTION OF KRZYSZTOF MUSIELAK)

PODKOMISARZ STANISŁAWA PALEOLOG (TRZECIA Z PRAWY) PODCZAS WIZYTY PRZEDSTAWICIELEK ANGIELSKIEJ POLICJI KOBIECEJ. PALEOLOG PRZED WOJNĄ KIEROWAŁA POLICJĄ KOBIECĄ, W CZASIE NIEMIECKIEJ OKUPACJI SŁUŻYŁA W POLICJI POLSKIEJ GENERALNEGO GUBERNATORSTWA. JEDNOCZEŚNIE KONSPIRACYJNIE DZIAŁAŁA W ZWIĄZKU WALKI ZBROJNEJ ORAZ ARMIJ KRAJOWEJ. KRAKÓW, MAJ 1935 R. (NAC)

ASSISTANT COMMISSIONER STANISŁAWA PALEOLOG (THIRD FROM THE RIGHT) DURING A VISIT OF REPRESENTATIVES OF THE BRITISH FEMALE POLICE. BEFORE THE WAR, PALEOLOG COMMANDED THE FEMALE POLICE FORCE, AND DURING THE WAR, SHE SERVED IN THE POLISH POLICE OF THE GENERAL GOVERNMENT. AT THE SAME TIME SHE WAS IN THE UNION OF ARMED STRUGGLE AND THEN THE HOME ARMY. KRAKÓW, MAY 1935 (NAC)

KONCEPCJA I SCENARIUSZ WYSTAWY/CONCEPTION AND EXHIBITION SCRIPT:

DR HAB. TOMASZ CHINCIŃSKI

WSPÓLPRACA/ASSISTANCE:

DR TOMASZ RABANT, WOJCIECH ŁUKASZUN

KONSULTACJA NAUKOWA/ACADEMIC CONSULTANTS:

DR HAB. GRZEGORZ BERENDT

PROJEKT GRAFICZNY/GRAPHIC DESIGN:

IRENEUSZ KACZMAREK

ZDJĘCIA EKSPONATÓW/EXHIBIT PHOTOGRAPHS:

WOJCIECH KIELPIŃSKI

REDAKCJA I KOREKTA/EDITORS AND COPY-EDITORS:

NATALIA MALISZEWSKA

TŁUMACZENIE NA JĘZYK ANGIELSKI/ENGLISH TRANSLATION:

WITOLD ZBIROHOWSKI-KOŚCIA

MATERIAŁY IKONOGRAFICZNE/ICONOGRAPHIC REFERENCE:

ARCHIWUM PAŃSTWOWE W POZNANIU (AP POZNAŃ)

BILDARCHIV PREUSSISCHER KULTURBESITZ (BILDARCHIV BPK/BE&W)

FUNDACJA OŚRODKA KARTA (OŚRODEK KARTA)

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ, Oddział w Katowicach (IPN)

INSTYTUT POLSKI I MUZEUM IM. GEN. SIKORSKIEGO W LONDYNI

KOLEKCJA GRZEGORZA GRZEŚKOWIAKA

KOLEKCJA OGÓLNOPOLSKIEGO STOWARZYSZENIA RODZINA POLICYJNA 1939 R.

MUZEUM II WOJNY ŚWIATOWEJ W GDAŃSKU (MIIWŚ)

MUZEUM PIAŚNICKIE W WEJHEROWIE (MUZEUM PIAŚNICKIE)

NARODOWE ARCHIWUM CYFROWE (NAC)

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM WASHINGTON (USHMM)

ZBIORY EDWARDY NATKAŃSKIEJ z Łodzi

ZBIORY JACKA WALASZCZYKA

ZBIORY KRZYSZTOFA MUSIELAKA

EMBLEMAT ORLA W KORONIE NA TARCZY AMAZONEK z CZAPKI POLICYJANTA (MIIWŚ/MARZENA BAKOWSKA)

EAGLE WITH CROWN ON AMAZON SHIELD FROM A POLICE OFFICER'S CAP (MIIWŚ/MARZENA BAKOWSKA)

PROJEKT REALIZOWANY W RAMACH OBCHODÓW STULECIA ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI

MIIW
Muzeum II Wojny Światowej

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

PARTNERZY:

WSAiB WYŻSZA SZKOŁA
ADMINISTRACJI
I BIZNESU
IM. E. KWIAKOWSKIEGO W GDYNI

ZBURZONY GMACH KOMENDY GŁÓWNEJ POLICJI PAŃSTWOWEJ PRZY UL. NOWY ŚWIAT 67 SYMBOLIZUJE UNICESTWIONY APARAT POLICYJNY. WARSZAWA, PAŹDZIERNIK 1939 R. (INSTYTUT POLSKI I MUZEUM IM. GEN. SIKORSKIEGO W LONDYNI/OŚRODEK KARTA)

THE RUINED BUILDING OF THE STATE POLICE HEADQUARTERS AT 67 NOWY ŚWIAT STREET SYMBOLISES THE DESTRUCTION OF THE POLICE SYSTEM. WARSAW, OCTOBER 1939 (POLISH INSTITUTE AND SIKORSKI MUSEUM IN LONDON/KARTA CENTER FOUNDATION)